Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U005237

Державний реєстраційний номер: 0121U000073

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-12-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 5

Назва етапу: Розробити покращену методику створення вихідних селекційних матеріалів для високопродуктивних сортів тютюну адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України.

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут коренеплідних культур НААН України

Код за ЄДРПОУ: 21378004

Місцезнаходження: вул. Інтернаціональна, 4, м. Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (04745)3-98-03, 3-98-06

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 241.200

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розроблення теоретичних основ та обґрунтування методів створення нового вихідного матеріалу для селекції високопродуктивних сортів тютюну (Nicotiana tabacum L.), адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України.

Назва роботи англійською:

Development of theoretical bases and substantiation of creation methods of new initial material for selection of high productive varieties of tobacco (Nicotiana tabacum L.), adapted to agro-climatic conditions of Forest-steppe of Ukraine.

Реферат українською:

Реферат (укр.) Звіт виконано на 56 сторінках, містить вступ, 3 розділи, 20 таблиць та 31 джерело посилання. Об'єкт дослідження – вітчизняні та зарубіжні сорти тютюну. Предмет дослідження – методика створення вихідних селекційних матеріалів та система оцінки особливостей успадкування адаптивних і господарсько-цінних ознак в селекції рослин тютюну, яка визначає селекційну цінність генофонду тютюну різного географічного походження за комплексом морфологічних і господарсько-цінних ознак та ефективність їх використання при створенні гетерозисних гібридів.Мета роботи–метою даного проєкту є розробка теоретичних основ створення вихідного селекційного матеріалу для селекції високопродуктивних сортів тютюну (Nicotiana tabacum L.), адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України. В умовах Лісостепу України досліджено особливості прояву господарсько-цінних ознак колекційних зразків тютюну за недостатньої кількості вологи і високих температур. Для селекційної роботи виділено нові джерела за морфологічними ознаками рослин, урожайністю сировини, насіннєвою продуктивністю та скоростиглістю.Висвітлено результати вивчення вихідного матеріалу тютюну за комплексом основних селекційно-генетичних ознак. Запропоновано кращі сортозразки тютюну за комплексом ознак для впровадження у виробництво та залучення до селекційного процесу.Розроблена системи оцінки особливостей успадкування адаптивних і господарсько-цінних ознак в селекції рослин тютюну, яка базується на основі вивчення результатів успадкування продуктивності і біометричних показників отриманих гібридів та буде коригуватись за вивчення наступних поколінь F2, F3 отриманих гібридів. Ключові слова:тютюн, колекційний розсадник, сортозразок, генофонд, сортотип, господарсько-цінні ознаки, морфо-біологічні ознаки.

Реферат англійською:

The report is made on 56 pages, contains an introduction, 3 sections, 20 tables and 31 references. The object of the study is domestic and foreign varieties of tobacco. The subject of the study is a methodology for creating source breeding materials and a system for assessing the features of inheritance of adaptive and economically valuable traits in tobacco plant breeding, which determines the breeding value of the tobacco gene pool of different geographical origins by a complex of morphological and economically valuable traits and the effectiveness of their use in creating heterotic hybrids. Purpose of the work - the purpose of this project is to develop theoretical foundations for creating source breeding material for breeding high-yielding varieties of tobacco (Nicotiana tabacum L.), adapted to the agroclimatic conditions of the Forest-Steppe of Ukraine. In the conditions of the Forest-Steppe of Ukraine, the features of the manifestation of economically valuable traits of tobacco collection samples under insufficient moisture and high temperatures were studied. For breeding work, new sources were identified based on the morphological traits of plants, yield of raw materials, seed productivity and precocity. The results of the study of tobacco starting material for a complex of basic breeding and genetic traits. The best tobacco variety samples by a set of traits have been proposed for introduction into production and involvement in the breeding process. A system for assessing the features of inheritance of adaptive and economically valuable

traits in tobacco plant breeding has been developed, which is based on the study of the results of inheritance of productivity and biometric indicators of the obtained hybrids and will be adjusted by studying the next generations F2, F3 of the obtained hybrids. Keywords: tobacco, collection nursery, variety sample, gene pool, variety type, economically valuable traits, morpho-biological traits.

Індекс УДК: 633.2.031/.033, 631.56:633.71

Коди тематичних рубрик: 68.35.47

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Моргун Андрій Васильович

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методика створення вихідного матеріалу для селекції високопродуктивних сортів тютюну (Nicotiana tabacum L.), адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України. Науковий звіт (остаточний). Акт впровадження.

Назва НТП англійською: Methodology for creating source material for breeding high-yielding tobacco varieties (Nicotiana tabacum L.) adapted to the agroclimatic conditions of the Forest-Steppe of Ukraine. Scientific report (final). Act of implementation.

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин, Методи, теорії, гіпотези

Галузь застосування: КВЕД 01.05 Вирощування тютюну

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У контрольному розсаднику 2025 року проведено оцінку 40 гібридних комбінацій (F1) тютюну за комплексом найбільш важливих селекційно-генетичних і господарсько-цінних ознак.. За роки виконання завдання отримано і вивчено 136 гібридів тютюну та виділено 24 перспективних, які були стабілізовані за допомогою явища апоміксису. Досліджено динаміку наростання висоти рослин, кількості продуктивних листків та їх розміру. За результатами досліджень розроблена методологія створення та добору вихідного матеріалу для формування нових сортів шляхом гібридизації. У селекційному розсаднику вивчено 21 сорт тютюну вітчизняного та зарубіжного походження. Сформовано кращі пари для гібридизації з урахуванням продуктивних ознак та генетичної складової для отримання експериментальних гібридів стійких до стресових факторів навколишнього середовища. За результатами досліджень розроблено покращену методику створення вихідних селекційних матеріалів для формування високопродуктивних сортів тютюну, адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва

Вплив НТП на довкілля: Створення вихідного матеріалу для селекції високопродуктивних сортів тютюну (Nicotiana tabacum L.), адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України, забезпечить підвищення біологічного потенціалу продуктивності рослин та вниження доз внесення мінеральних добрив, що позитивно вплине на екологічну складову довкілля та якість продукції.

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Споживачі продукції: Мережа науково-дослідних установ з селекції, насінництва і технології вирощування тютюну, Сільськогосподарські формування різних форм власності

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Моргун А.В., Коваленко А.М., Леонова К.П. Рівень гетерозису тютюну F1 за господарсько-цінними ознаками. Матеріали VII Міжнародної наукової конференції «Лікарські рослини: традиції та перспективи досліджень». (с. Березоточа, Лубенський район, Полтавська обл., 25березня 2025 р.). Дослідна станція лікарських рослин ІАП НААН. Київ: ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ». 2025. С. 138–141. https://doi.org/10.5281/zenodo.15240422

2. Коваленко А.М., Моргун А. В., Моргун В. І., Парфенюк О.О., Труш С.Г., Вишневська Л. В., Леонова К.П., Любич В.В., Любченко А.І., Яценко А.О. Методика створення вихідного матеріалу для селекції високопродуктивних сортів тютюну (Nicotiana tabacum L.), адаптованих до агрокліматичних умов Лісостепу України: науково-методичний посібник. 2025.Київ: ТОВ «ТРОПЕА». 24 с. ISBN 978-617-8580-00-1

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи Пясецький Павло Іванович

Перелік осіб-виконавців

Коваленко Алла Миколаївна

Ковальчук Альона Олександрівна

Моргун Андрій Васильович

Мороз Олексій Миколайович

Оренчук Ірина Олексіївна

Відповідальний за підготовку облікових документів Труш Сергій Григорович

Телефон +380509918704

Реєстратор Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна